

СХВАЛЕНО:

рішенням педагогічної ради Ліцею
Новгородківської селищної ради
Кіровоградської області
Протокол від 07.06.2024 року № 12

ЗАТВЕРДЖЕНО:

наказом директора Ліцею
Новгородківської селищної ради
Кіровоградської області
від 30.08.2024 №211-од

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**для циклу базового предметного навчання
базової середньої освіти (8-9 класи)**

**Ліцею Новгородківської селищної ради
Кіровоградської області**

Зміст

Розділ I Загальні положення	3
1.1 Нормативні документи	3
1.2 Тип закладу	4
1.3 Мета і завдання освітньої програми	4
1.4 Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти	8
Розділ II Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін	8
Розділ III Навчальний план закладу освіти	11
Розділ IV Перелік і зміст освітніх галузей та видів оцінювання	16
4.1 Українська мова	17
4.2 Українська література	18
4.3 Історія України. Всесвітня історія	18
4.4 Математика	19
4.5 Фізика	19
4.6 Хімія	19
4.7 Біологія	19
4.8 Інформатика	20
4.9 Іноземні мови	20
4.10 Географія	20
4.11 Зарубіжна література	21
4.12 Мистецтво	21
4.13 Трудове навчання	21
4.14 Основи здоров'я	21
4.15 Фізична культура	22
4.16 Правознавство	22
Розділ V Опис форм організації освітнього процесу	22
Розділ VI Опис інструментарію оцінювання	27
Розділ VII Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти	28

Розділ I Загальні положення

1.1 Нормативні документи

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) Ліцею Новгородківської селищної ради Кіровоградської області» розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»,
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»,
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405

Освітня програма Ліцею Новгородківської селищної ради визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів ([Таблиця 10](#), [Таблиця 8](#) до Типової освітньої програми);

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в [Таблиці 18 до Типової освітньої програми](#); пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

У класах з поглибленим вивченням окремих предметів дозволяється навчальне навантаження учнів збільшувати до норм, що не перевищують санітарно-гігієнічних.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, у закладах загальної середньої освіти за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 6-9 класах 45 хвилин, проте в умовах воєнного стану в закладі освіти тимчасово запроваджено тривалість уроків для всіх учасників освітнього процесу по 35 хвилин.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України

від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) клас може і ділитиметься в Ліцеї на групи під час вивчення української та іноземних мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

1.2 Тип закладу

Ліцей Новгородківської селищної ради Кіровоградської області» - заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою. Опорний заклад має у своєму складі філії: Новгородківську, Білозернівську, Вершино-Кам'янську, Інгулокам'янську, Митрофанівську, Новоандріївську, Інгуло-Кам'янську, Новгородківську імені П.Ф. Козуля та Тарасівську філії Ліцею Новгородківської селищної ради Кіровоградської області.

1.3 Мета і завдання освітньої програми

Освітня програма розроблена та окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт)

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Для реалізації мети повної загальної середньої освіти, а також належної організації освітнього процесу кожен заклад освіти розробляє та використовує в освітній діяльності освітню програму.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів:

1) спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами, що передбачає **уміння:** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у

спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас, та **ставлення**: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.

2) здатність спілкування іноземними мовами, що передбачає **уміння**: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування, та **ставлення**: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

3) математична компетентність, що передбачає **уміння**: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях, та **ставлення**: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

4) Основні компетентності у природничих науках і технологіях, що передбачають **уміння**: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями, та **ставлення**: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях;

5) Інформаційно-цифрова компетентність, яка розвиває **уміння**: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень, та **ставлення**: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач;

6) Уміння вчитися впродовж життя, що передбачає **уміння**: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість, та **ставлення**: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності;

7) Ініціативність і підприємливість, що передбачає **уміння**: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання, та **ставлення**: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших;

8) Соціальна і громадянська компетентності, що передбачає **уміння**: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані, та **ставлення**: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією;

9) Обізнаність і самовираження у сфері культури, що передбачає **уміння**: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо), та **ставлення**: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства;

10) Екологічна грамотність і здорове життя, що передбачає **уміння**: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання, та **ставлення**: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо;

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором; роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу;

роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

1.4 Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти

Цикл базового предметного навчання (8-9 класи) здобувачі освіти розпочинають опановувати після завершення адаптаційного циклу базової середньої освіти (5-6 класи) та першого року циклу базового предметного навчання (7 клас). Зокрема навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня (циклу) повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за попередній клас, учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Розділ II Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів закладу загальної середньої освіти складає: для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти II ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту

через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладами загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладів освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (етика, історія релігій та культур, риторика, логіка, рідний край, хореографія, креслення, основи споживчих знань, світ професій тощо);

індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Відповідно до основних типів закладів загальної середньої освіти та особливостей навчально-виховного процесу передбачено окремі варіанти навчальних планів.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани закладів освіти повинні містити усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів Типової освітньої програми.

Беручи до уваги обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою згідно з Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, визначено обсяг фактичного тижневого навантаження для учнів базової середньої освіти.

Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (Таблиця 1 до Типової освітньої програми), взятий за основу для 8-9 класів у всіх філіях Ліцею, крім Новгородківської філії Ліцею імені заслуженого вчителя України П.Ф. Козуля.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-

	Образотворче мистецтво	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	1	1
Математика	Математика	4	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	1,5
	Фізика	-	2	2	3
	Хімія	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3
Разом		26,5+3	28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30+3	30,5+3	31,5+3	33+3

Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов (Таблиця 10 до Типової освітньої програми), взятий за основу для 8-9 класів Новгородківської філії Ліцею імені П.Ф. Козуля)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Перша іноземна мова	2	2	2	2
	Друга іноземна мова	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	1	1
Математика	Математика	4	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	1,5
	Фізика	-	2	2	3
	Хімія	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		27,5+3	29+3	29,5+3	30,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3	3,5	2

Гранично допустиме навчальне навантаження	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	31+3	32+3	33+3	33+3

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження здобувача освіти.

Навчальний план класів з поглибленим вивченням окремих предметів (Таблиця 8 до Типової освітньої програми), взятий за основу для 8-9 класів в опорному закладі Ліцеї Новгородківської селищної ради.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8	9
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво*	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3,5	3
Разом		31+3	32+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Розділ III Навчальний план закладу освіти

(Конкретизований на 2024-2025 навчальний рік)

Навчальний план Ліцею Новгородківської селищної ради Кіровоградської області розроблений на основі Типової освітньої програми для класів (груп) з українською мовою навчання (Таблиці 1, 8, 10 до Типової освітньої програми).

Навчальний план охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Варіативна

складова навчального плану використовується на підсилення предметів інваріантної складової.

Враховуючи напрямки формування освітніх траєкторій, які передбачені Статутом Ліцею, закладом продовжується вивчення другої іноземної мови (німецької), починаючи з 5 класу в окремих класах з вивченням 2-х іноземних мов (англійської та німецької).

Додатковий час варіативної складової використаний на вивчення:

у 8-9 класах Ліцею – другої іноземної мови (німецької) по 2 та 1 год відповідно;

Також передбачено вибір поглибленого вивчення окремих предметів з 8 класу. За освітніми запитам учнів та батьків, в закладі запроваджено навчання з поглибленим вивчення математики у 8-Б класі, з поглибленим вивченням предметів природничого циклу у 8-А класі.

В навчальному плані **8-А** класу Ліцею здійснено наступний розподіл навчального навантаження з 3,5 годин, передбачених на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів:

- 2 годин додатково використано на поглиблене вивчення біології,
- 1 година використана на поглиблене вивчення географії;
- 0,5 години використано на підсилення вивчення алгебри,

В навчальному плані **8-Б** класу Ліцею здійснено наступний розподіл навчального навантаження 3,5 години, передбачених на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів:

- 2,5 години використано на поглиблене вивчення алгебри,
- 1 година використано на поглиблене вивчення геометрії;

Продовжуючи навчання за обраними у 8 класах освітніми траєкторіями в Ліцеї реалізовується навчання з поглибленим вивчення математики у 9-Б класі, з поглибленим вивченням предметів природничого циклу у 9-А класі.

В навчальному плані **9-А** класу Ліцею здійснено наступний розподіл навчального навантаження 3 годин, передбачених на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів:

- 2 години використано на поглиблене вивчення біології;
- 1 година використана на поглиблене вивчення географії;

В навчальному плані **9-Б** класу Ліцею здійснено наступний розподіл навчального навантаження 3 годин, передбачених на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів:

- 2,5 години використано на поглиблене вивчення алгебри,
- 0,5 години використана на поглиблене вивчення геометрії.

В Інгуло-Кам'янській філії Ліцею Новгородківської селищної ради у 8-9 класах першою іноземною мовою є німецька мова (таблиця 1 до Типової програми).

В Новгородківській філії імені заслуженого вчителя України імені П.Ф. Козуля у 8-9 класах здійснюється вивчення двох іноземних мов, де першою мовою є англійська (таблиця 10 до Типової програми).

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради
Ліцею Новгородківської селищної ради
Кропивницького району Кіровоградської області
Протокол від 07.06.2024 року № 12

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора Ліцею Новгородківської
селищної ради Кропивницького району
Кіровоградської області
від 30.08.2024 року № 211-од

Навчальний план Ліцею Новгородківської селищної ради Кропивницького району Кіровоградської області

Розроблений відповідно до Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою навчання і вивченням двох іноземних мов та для класів з поглибленим вивченням окремих предметів, затвердженої Наказом МОН України від 20.04.18р №405 (Таблиці 10, 8 до програми) **для 8-9 класів на 2024-2025 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		8-А (природн.)	8-Б (математ.)	9-А (природн.)	9-Б (математ.)
I. Інваріантна складова					
Мови і літератури	Українська мова	2*	2*	2*	2*
	Українська література	2	2	2	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2*	2*	2*	2*
	Друга іноземна мова (німецька)	2*	2*	1*	1*
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство**	Інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України»				
	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства			1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1	1
Математика	Математика				
	Алгебра	2+0,5	2+2,5	2	2+2,5
	Геометрія	2	2+1	2	2+0,5
Природознавство	Біологія	2+2	2	2+2	2
	Географія	2+1	2	1,5+1	1,5
	Фізика	2	2	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1*	1*	1*	1*
	Інформатика	2*	2*	2*	2*
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		33+3	33+3	33+3	33+3
II. Варіат. скл. Дод. час на вивч. у 8-9 класах –другої іноземн. мови по 2 та 1 год відповідно		-	-	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		36	36	36	36
Кількість годин з урахуванням поділу на групи		36+9	36+9	36+8	36+8

*Години поділу на групи під час вивчення української мови, іноземних мов (англійської, німецької) та інформатики.

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради
 Ліцею Новгородківської селищної ради
 Кропивницького району Кіровоградської області
 Протокол від 07.06.2024 року № 12

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора Ліцею Новгородківської
 селищної ради Кропивницького району
 Кіровоградської області
 від 30.08.2024 №211-од

**Навчальний план філій Ліцею Новгородківської селищної ради Кропивницького району
 Кіровоградської області для 8-х класів базової середньої освіти на 2024-2025 н.р.**

Розроблений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою навчання і вивченням двох іноземних мов та для класів з поглибленим вивченням окремих предметів, затвердженої Наказом МОН України від 20.04.18р №405 (Таблиця 1, Таблиця 8, Таблиця 10)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах							
		8 Білозерні вська	8 Вершино- Кам'янс.	8 Інгуло-Ка м'ян.	8 Новгород. ім. Козуля	8 Митрофа нівська	8 Новгород ківська	8 Новоан дріївська	8 Тарасів ська
I. Інваріантна складова									
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2	2	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3	-	2	3	3	3	3
	Іноземна мова (німецька)	-	-	3	2	-	-	-	-
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	1	1
Мистецтво	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	1	1	1	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2	2	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	2	2	2	2
	Фізика	2	2	2	2	2	2	2	2
	Хімія	2	2	2	2	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	2	2	2	2	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом		28,5+3	28,5+3	28,5+3	29,5+3	28,5+3	28,5+3	28,5+3	28,5+3
II. Варіативна складова. Дод. час на предм., факульт., інд. к.		3	3	3	3,5	3	3	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	33	33	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5	31,5	31,5	32,5	31,5	31,5	31,5	31,5
Кількість годин з урахуванням поділу на групи		34,5	34,5	34,5	32,5	34,5	34,5+14 інд.	34,5	31,5+14 інд.

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради
Ліцею Новгородківської селищної ради
Кропивницького району Кіровоградської області
Протокол від 07.06.2024 року № 12

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора Ліцею Новгородківської
селищної ради Кропивницького району
Кіровоградської області
від 30.08.2024 №211-од

**Навчальний план філій Ліцею Новгородківської селищної ради Кропивницького району
Кіровоградської області для 9-х класів базової середньої освіти на 2024-2025 н.р.**

Розроблений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою навчання і вивченням двох іноземних мов, затвердженої Наказом МОН України від 20.04.18р №405 (Таблиця 1, Таблиця 10)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		9 Білозернівська	9 Вершино-Ка м'янс.	9 Інгуло-Ка м'ян. (3 уч)	9 Новгород. ім. Козуля	9 Новгород ківська	9 Новоандрі- ївська (4 уч)	9 Тарасів ська
I. Інваріантна складова								
Мови і літератури	Українська мова	2	2	1,5	2	2	2	2
	Українська література	2	2	1,5	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3		2	3	3	3
	Іноземна мова (німецька)	-	-	2	2	-	-	-
	Зарубіжна література	2	2	1,5	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства	1	1	0,5	1	1	1	1
Мистецтво	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	0,5	1	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	1,5	2	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1	1,5	1,5	1,5	1,5
	Фізика	3	3	2	3	3	3	3
	Хімія	2	2	1,5	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	0,5	1	1	разом з 8 кл. 1 год.	1
	Інформатика	2	2	1,5	2	2		2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	0,5	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	2	3	3	3	3
Разом		30+3	30+3	24	31+3	30+3	29+3	30+3
II. Варіативна складова. Дод. час на предм., фак., інд. зан.		3	3	-	2	3	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	24	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33	33	24	34	33	32	33
Кількість годин з урахуванням поділу на групи		33	33	24 інд.	34	33	32	33

Розділ IV Перелік і зміст освітніх галузей та видів оцінювання

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Згідно із Законом України «Про освіту», на основі Державного стандарту й Типової освітньої програми заклади освіти, наукові установи та інші суб'єкти освітньої діяльності можуть розробляти освітні програми – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів, індивідуальних проектів, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання, які можуть відрізнятися від Типової освітньої програми послідовністю викладання навчального матеріалу, обсягом його вивчення, наявністю додаткових компонентів змісту або використанням оригінальних форм, методів і засобів навчання.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі. Програми можуть мати корекційно-розвивальний складник для осіб з особливими освітніми потребами. Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття базової середньої освіти може бути подовжена. Програми інваріантного складника Базового навчального плану є обов'язковими для використання в загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності.

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня

№ п/п	Назва навчальної програми	Затвердження
1.	УКРАЇНСЬКА МОВА 5 – 9 класи (в частині 8-9 класи), УКРАЇНСЬКА МОВА з поглибленим вивченням української мови (8-9 класи)	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
2.	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 5 – 9 класи (в частині 8-9 класи), УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 8 – 9 класи з поглибленим вивченням української літератури	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804,
3.	ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ. 8 – 9 класи. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. 8–9 класи.	наказ МОН України № 698 від 03 серпня 2022 року
4.	МАТЕМАТИКА 5 – 9 класи (в частині 8-9 класи), НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА для поглибленого вивчення математики в 8-9 класах	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804

5.	ФІЗИКА 7 – 9 класи (в частині 8-9 класи)	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
6.	ХІМІЯ 7 – 9 класи (в частині 8-9 класи)	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
7.	БІОЛОГІЯ 6 – 9 класи (в частині 8-9 класи), БІОЛОГІЯ 8 – 9 класи навчальна програма для класів з поглибленим вивченням біології	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
8.	ІНФОРМАТИКА 5 – 9 класи (в частині 8-9 класи)	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
9.	ІНОЗЕМНІ МОВИ 5 – 9 класи (в частині 8-9 класи)	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
10.	ГЕОГРАФІЯ 6 – 9 класи (в частині 8-9 класи), ГЕОГРАФІЯ (ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ) 8 - 9 класи	наказ МОН України № 698 від 03 серпня 2022 року, Рекомендовано Лист МОН України від 25.08.2020 № 1/11-5718
11.	ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА 6 – 9 класи (в частині 8-9 класи)	наказ МОН України № 698 від 03 серпня 2022 року
12.	МИСТЕЦТВО 5– 9 класи (в частині 8-9 класи)	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
13.	ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ 5–9 класи (в частині 8-9 класи)	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
14.	ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 6 – 9 класи (в частині 8-9 класи)	наказ МОН України № 698 від 03 серпня 2022 року
15.	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА 6 – 9 класи (в частині 8-9 класи)	наказ МОН України № 698 від 03 серпня 2022 року
16.	ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА 9 клас	наказ МОН України № 698 від 03 серпня 2022 року

4.1 Українська мова

Мета навчання української мови в школі (предметна) — формування компетентного мовця, національно свідомої, духовно багатой мовної особистості.

Відповідно до поставленої мети головними **завданнями** навчання української мови в основній школі є:

- виховання стійкої мотивації й свідомого прагнення до вивчення української мови;
- формування духовного світу учнів, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, тобто прилучення через мову до культурних надбань українського народу й людства загалом;

- формування у школярів компетентностей комунікативно доцільно й виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях і сферах спілкування з дотриманням норм українського етикету;
- ознайомлення з мовною системою й формування на цій основі базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних і правописних умінь і навичок; здатності учня до аналізу й оцінки мовних явищ і фактів;
- формування вміння розрізняти, аналізувати, класифікувати мовні факти, оцінювати їх з погляду нормативності, відповідності ситуації та сфери спілкування; працювати з текстом, здійснювати пошук інформації в різноманітних джерелах, використовувати її в самостійно створених висловленнях різних типів, стилів і жанрів.

Ліцей Новгородківської селищної ради при організації освітньої діяльності у 8-9 класах використовує [Навчальну програму УКРАЇНСЬКА МОВА 5 – 9 класи](#) (в частині 8-9 класи), затверджену наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.

В умовах реформування системи національної освіти в Україні, піднесення ролі творчої особистості в суспільстві особливо актуалізується проблема змісту та якості мовної підготовки учнів 8-9 класів з поглибленим вивченням української мови та формування у них готовності до подальшого профільного навчання. Допрофільна підготовка здійснюється у 8-9 класах за [Програмою для загальноосвітніх навчальних закладів \(класів\) з поглибленим вивченням української мови \(8-9 класи\)](#), затвердженої наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.

4.2 Українська література

Мета вивчення української літератури в школі – формування компетентного читача; підвищення загальної освіченості молодого громадянина України, досягнення належного рівня сформованості вміння прилучатися через художню літературу до фундаментальних цінностей, культури, розширення культурно-пізнавальних інтересів школярів; сприяння всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному становленню й самореалізації особистості в сучасному світі; виховання національно свідомого громадянина України; формування і ствердження гуманістичного світогляду особистості, національних і загальнолюдських цінностей.

Вивчення предмету української літератури в Ліцеї та його структурних підрозділах здійснюється за [Навчальною програмою для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література 5-9 класи»](#) в частині (8-9 класи), затвердженою наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.

Допрофільна підготовка за напрямком українська література здійснюється відповідно до [Програми для загальноосвітніх навчальних закладів \(класів\) з поглибленим вивченням української літератури «Українська література 8-9 класи»](#), затвердженою наказом МОН України від 07.06.2017 № 804

4.3 Історія України. Всесвітня історія

Метою шкільної історичної освіти є:

а) формування вільної особистості, яка визнає національні та загальнолюдські цінності й керується морально-етичними критеріями та почуттям громадянської відповідальності у своїй поведінці;

б) виховання засобами історії громадянської свідомості, зорієнтованої на патріотичне почуття приналежності до власної держави та до її спільних історичних, політичних і культурних цінностей, а також відстоювання свободи і демократії, єдності та злагоди в суспільстві;

в) прищеплення толерантності й поваги до різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей.

Ця мета має конкретизуватися в комплексі завдань, передбачених [Навчальною програмою Історія України \(7-9 класи\)](#), [Всесвітня Історія \(7-9 класи\)](#), затвердженою наказом МОН України № 698 від 03 серпня 2022 року та яка використовується Ліцеєм в освітньому процесі для 8-9 класів.

4.4 Математика

Курс математики основної школи логічно продовжує реалізацію завдань математичної освіти учнів, розпочату в початкових класах, розширюючи і доповнюючи ці завдання відповідно до вікових і пізнавальних можливостей школярів. В основу побудови змісту та організації процесу навчання математики покладено компетентнісний підхід, відповідно до якого кінцевим результатом навчання предмета є сформовані певні компетентності, як здатності учня застосовувати свої знання в навчальних і реальних життєвих ситуаціях, повноцінно брати участь в житті суспільства, нести відповідальність за свої дії.

Навчання математики в основній школі передбачає формування компетентностей, описаних в [Навчальній програмі для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика 5-9 класи»](#), затверджену наказом МОН України від 07.06.2017 № 804, яку Ліцей та філії використовують при організації освітнього процесу для 8-9 класів.

Поглиблене вивчення математики в 8 – 9 класах передбачає розширення і поглиблення змісту відповідного курсу математики загальноосвітньої школи, посилення його прикладної спрямованості, формування в учнів стійкого інтересу до предмета, виявлення і розвиток математичних здібностей, підготовку до поглибленого навчання математики в старшій школі. Для організації допрофільної підготовки за напрямками поглибленого вивчення математики, в Ліцеї використовується [Навчальна Програма для поглибленого вивчення математики в 8-9 класах загальноосвітніх навчальних закладів](#), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.

4.5 Фізика

Фізика є фундаментальною наукою, яка вивчає загальні закономірності перебігу природних явищ, закладає основи світорозуміння на різних рівнях пізнання природи й надає загальне обґрунтування природничо-наукової картини світу. Сучасна фізика, крім наукового, має важливе соціокультурне значення. Вона стала невід’ємною складовою загальної культури високотехнологічного інформаційного суспільства.

Навчання фізики в основній школі описане в [Навчальній програмі для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика 7-9 класи»](#), затвердженій наказом МОН України від 07.06.2017 № 804, яку Ліцей та філії використовують при організації освітнього процесу у 8-9 класах.

4.6 Хімія

Хімія як природнича наука є частиною духовної і матеріальної культури людства, а хімічна освіта – невідокремним складником загальної культури особистості, яка живе, навчається, працює, творить в умовах використання високих технологій і новітніх матеріалів, змушена протистояти екологічним ризикам, зазнає різнобічних впливів інформації. Хімічні знання, здобуті учнями в основній школі, створюють підґрунтя реалістичного ставлення до навколишнього світу, в якому значне місце посідає взаємодія людини і речовини, сприяють розкриттю таємниць живого через пізнання процесів життєдіяльності організмів на молекулярному рівні.

Завдання та особливості вивчення хімії в основній школі описане в [Навчальній програмі для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія 7-9 класи»](#), затвердженій наказом МОН України від 07.06.2017 № 804, яку Ліцей та його структурні підрозділи використовують при організації освітнього процесу у 8-9 класах.

4.7 Біологія

Програма забезпечує перехід від предметоцентризму до дитиноцентризму, щоб теза «навчати учня, а не викладати предмет» стала дієвою, а не залишалася гаслом. На підставі компетентнісного підходу, знання мають бути не багажем «про всяк випадок», а ключем до розв'язання проблем, забезпечення успішної самореалізації в соціумі, облаштування особистого життя. Сьогодні неможливо навчити дитину всього, значно важливіше сформувати в неї потребу в неперервній освіті. Тому зміст навчального матеріалу визначено з огляду на корисність, потрібність його за межами школи. Кожен навчальний предмет, і біологію зокрема, розглядаємо як засіб розвитку особистості учня.

Біологія разом з іншими предметами робить свій внесок у *формування ключових компетентностей*. Цей внесок, як і завдання та особливості вивчення предмета описано в [Навчальній програмі для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія 6-9 класи»](#), затвердженій наказом МОН України від 07.06.2017 № 804, яку Ліцей та його структурні підрозділи використовують при організації освітнього процесу у 8-9 класах.

Поглиблене вивчення біології одна з форм допрофільної підготовки учнів на завершальному етапі основної школи (8-9 класи), яка зорієнтована на створення умов для вмотивованого вибору учнями відповідного профілю навчання, свідомого вибору професії, пов'язаної з використанням біологічних знань. Так для реалізації завдань допрофільної підготовки заклад використовує [Навчальну програму для класів з поглибленим вивченням біології «Біологія 8 - 9 класи»](#), затверджену наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.

4.8 Інформатика

В основу навчального курсу «Інформатика» для 5–9 класів покладено розвивально-компетентнісний підхід, що передбачає формування предметних та ключових компетентностей, а також розвиток певних мисленнєвих навичок. Предметні компетентності формуються завдяки виконанню перелічених завдань у [Програмі для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика 5-9 класи»](#) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804), яку при організації освітнього процесу використовує у 8-9 класах навчальний заклад.

4.9 Іноземні мови

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених [Навчальною програмою з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи](#), затвердженій наказом МОН України від 07.06.2017 № 804, яку навчальний заклад використовує при організації освітньої діяльності 8-9 класів.

4.10 Географія

[Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Географія 6-9 класи»](#), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804, яка використовується для організації освітнього процесу 8-9 класів, забезпечує перехід від предметоцентризму до дитиноцентризму, щоб «теза навчати учня, а не викладати предмет» стала дієвою, а не залишалася гаслом. На підставі компетентнісного підходу знання мають стати не багажем «про всяк випадок», а

ключем до розв'язання проблем, забезпечення успішної самореалізації у соціумі, облаштування особистого життя.

Для реалізації допрофільної підготовки з географії в освітньому процесі використовується [Навчальна програма для учнів 8 - 9 класів закладів загальної середньої освіти «Географія \(поглиблене вивчення\)»](#), рекомендована Міністерством освіти і науки України Лист МОН від 25.08.2020 № 1/11-5718.

Сьогодні неможливо навчити дитину всього, значно важливіше сформувати в неї потребу в неперервній освіті. Тому зміст навчального матеріалу з географії визначено з огляду на корисність та потрібність його за межами школи.

4.11 Зарубіжна література

Роль зарубіжної літератури та її компетентісний потенціал описано в [Навчальній програмі для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література 6-9 класи»](#), затверджена наказом МОН України від 03 серпня 2022 року № 698, яку використовує освітній заклад при організації навчальної діяльності у 8-9 класах.

Головна мета вивчення предмета «Зарубіжна література» в загальноосвітній школі – прилучення учнів до кращих здобутків зарубіжної літератури та культури, розвиток творчої особистості (читача), формування в неї гуманістичного світогляду, високої моралі, естетичних смаків, а також якостей громадянина України, який усвідомлює свою належність до світової спільноти.

4.12 Мистецтво

Мистецтво — особлива форма відображення дійсності, естетичний художній феномен, який передає красу навколишнього та внутрішнього світу людини через осмислення фундаментальних категорій «краса», «гармонія», «ритм», «пропорційність», «довершеність» та ін. Особливості опанування мистецтвом в школі пов'язані з його багатогранним впливом на свідомість і підсвідомість людини, її емоційно-чуттєву сферу, мислення й потреби. Мистецтво сприяє художньо-естетичному розвитку людини та стимулює готовність особистості брати участь у різних формах культурного життя суспільства. Таким чином, здійснюється виховання в учнів ціннісно-світоглядних орієнтацій у сфері мистецтва, розвиток комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей у процесі опанування художніх цінностей і способів художньої діяльності, формування потреби у творчому самовираженні та естетичному самовдосконаленні.

Навчання предмету у 8-9 класах в закладі здійснюється за [Навчальною програмою для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво 5-9 класи»](#), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

4.13 Трудове навчання

На уроках трудового навчання відбувається залучення учнів до проектної діяльності як провідного засобу розвитку і навчання учнів, формування у них здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на практиці реалізувати заплановане. Компетентісний потенціал предмету, особливості його вивчення та завдання описано в [Навчальній програмі для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання 5-9 класи»](#), затвердженій Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804, що використовується педагогами Ліцею при провадженні освітньої діяльності у 8-9 класах.

4.14 Основи здоров'я

Завданням предмету «Основи здоров'я» є розвиток самозарадності учнів через особисту та культурну ідентифікацію, активну громадянську позицію, підприємництво, відповідальність

за навколишнє середовище, добробут та стабільність у майбутньому, а також через розуміння критеріїв життя крізь призму фізичного, психічного, духовного та соціального розвитку.

Роль навчального предмета «Основи здоров'я», компетентісний потенціал, особливості його викладання описано в [Навчальній програмі для закладів загальної середньої освіти «Основи здоров'я 6-9 класи»](#), затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698, яку освітній заклад використовує при провадженні освітньої діяльності у 8-9 класах.

4.15 Фізична культура

Навчання фізичної культури в основній школі спрямоване на досягнення загальної мети базової загальної освіти: розвиток і соціалізація особистості учнів, формування у них національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Мета предмету фізична культура реалізовується комплексом навчальних, оздоровчих і виховних завдань, описаних у [Навчальній програмі для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура 6-9 класи»](#), затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698. Дану програму освітній заклад використовує при провадженні освітньої діяльності у 8-9 класах.

4.16 Правознавство

Метою навчання правознавства на базовому рівні середньої освіти є надання учням / ученицям основ правових знань, виховання поваги до гідності людини, права, державотворчих і правотворчих традицій, любові до держави Україна, забезпечення умов для формування правової культури, правових орієнтирів і правомірної поведінки.

Основи правознавства як навчальний предмет сприяє становленню особистості учня / учениці, розвитку критичного мислення й логіки, здатності розуміти й оцінювати правові явища та процеси, аналізувати різноманітні життєві ситуації відповідно до дії правових норм; спонукає ставити запитання та шукати відповіді щодо ролі права, значення прав людини в житті суспільства і держави.

Опанування основами правознавства спрямоване на формування системи цінностей, правосвідомості, правової культури учнів / учениць, пробудження їхнього інтересу до права, заохочення до свідомої реалізації, застосування й дотримання правових норм.

Зміст предмета описано у [Навчальній програмі для закладів загальної середньої освіти «Основи правознавства 9 клас»](#), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698, яку Ліцей та його структурні підрозділи використовують в освітній діяльності.

Розділ V Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Добираючи змістове забезпечення вивчення предметів, педагоги закладу мають передбачити можливості використання цифрових засобів навчання. Адже дистанційне навчання стало зручним під час пандемії та незамінним після повномасштабного вторгнення рф. В умовах воєнного стану в Україні заклад загальної середньої освіти стає осередком, який дає змогу дітям отримувати не лише знання, але й психологічну підтримку, не втрачати відчуття приналежності до спільноти. На сучасному етапі відбуваються кардинальні зміни в способах поширення та використання інформації, що зумовлюють еволюцію освітніх технологій,

сприяють активному впровадженню дистанційного навчання як одного із напрямків реформування освітньої системи України.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо).

Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про освіту», особа має право здобувати освіту в різних формах або поєднуючи їх.

Ліцей Новгородківської селищної ради Кіровоградської області в організації освітнього процесу використовує такі форми:

- інституційна: (очна (денна), дистанційна);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).

Причому, відповідно до Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказ Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 №466, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 р. за №803/23235, та Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказ Міністерства освіти і науки України 08.09.2020 №1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за №941/35224, та Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти в Ліцеї Новгородківської селищної ради Кропивницького району Кіровоградської області, затвердженого наказ директора Ліцею від 01.09.2022 № 64-ОД, заклад освіти уповноважений та використовує:

- навчання учасників освітнього процесу за дистанційною формою (як окремою формою здобуття освіти);
- технології дистанційного навчання під час навчання за різними формами (очною (денною), екстернатною, сімейною (домашньою), педагогічним патронажем) – змішане навчання, у тому числі на період введення Указом Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022 воєнного стану та виконання заходів із забезпечення національної безпеки і оборони України необхідних для відвернення загрози та забезпечення національної безпеки.

Технології дистанційного навчання під час організації здобуття освіти за різними формами можуть використовуватися для:

1. забезпечення вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) або їх окремих тем, окремих навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання учнів;
2. забезпечення проведення додаткових індивідуальних та/або групових консультацій та/або занять для учнів із навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація на рівні початкової освіти;
3. реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учнів відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду;
4. забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, в умовах воєнного стану, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти;
5. забезпечення проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) для осіб з особливими освітніми потребами.

Упродовж навчального року використання технологій дистанційного навчання для вивчення окремих тем з навчальних предметів (інтегрованих курсів), проведення окремих навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися

за ініціативою педагогічних працівників (з відповідним узгодженням розкладу навчальних занять).

Під час дії карантинних обмежень (застосування протиепідемічних заходів), в умовах воєнного стану освітній процес в Ліцеї та філіях за рішенням педагогічної ради може організовуватися у спосіб, за якого окремі теми з навчального предмету (інтегрованого курсу) частиною учнів класу вивчаються очно, іншою частиною учнів класу - дистанційно (в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі). При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

Змішане навчання в закладі освіти може застосовуватися і для різних груп одного класу: частина учнів класу навчаються очно, інша – дистанційно в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти. Для провадження дистанційного навчання закладом освіти обрано електронні освітні платформи Google Клас, зокрема на Google Workspace for Education, Google Meet, Zoom та інші платформи, дозволені для використання у освітньому процесі. Проте, враховуючи технічні можливості батьків та учнів початкової школи, підключення до Google Клас на Google Workspace for Education триває поступово. А поки в закладі та філіях використовується один з найбільш пристосованих для навчання в початковій школі додаток Google Meet.

За умов використання дистанційної/змішаної форм навчання посилюється значущість навчання щодо безпеки в інтернеті. Тому одним із вагомих завдань: знайомити учнів з порядком реагування на інциденти, що створюють ситуації небезпеки під час роботи онлайн. Проводиться робота з батьками щодо можливості використання контент-фільтрів (систем батьківського контролю), щоб пошук/перегляд інформації в інтернеті був безпечним, її зміст відповідним віковим можливостям його сприйняття та опрацювання. Також проводиться робота з учнями по формуванню в учнів мережевого етикету, дотримання правил спілкування та взаємодії в інтернеті, посиленню відповідальності за власні дії в мережевому просторі. Також, при роботі з учнями початкової школи, звертається увага на важливості повторення і дотримання правил безпечної роботи з комп'ютером, необхідності виконання спеціальних вправ для зняття втоми очей, напруги тіла під час сидіння тощо.

Також, в очному режимі, у разі нестачі в шкільних укриттях місць для всіх учасників освітнього процесу, або через неможливість забезпечення відповідного температурного режиму в закладі освіти, можлива організація навчання по змінах, або переведення навчання з окремих предметів на дистанційну форму.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну форму навчання. Для учнів, батьки яких оберуть онлайн навчання, у закладі освіти можуть організовуватись окремі класи з дистанційною формою організації освітнього процесу. Також, за умови обладнання класних приміщень відеокамерами, може бути створена можливість для дистанційного спостереження за уроком або відеозапису уроків. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 N 1/8322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

З метою належної організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти формуються класи та/або групи, зокрема спеціальні, інклюзивні, з дистанційною формою навчання. Зокрема в Ліцеї та його філіях створено умови та запроваджено інклюзивне навчання,

для забезпечення надання особам з особливими освітніми потребами психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, а також допоміжних засобів для навчання. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі (закладах) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Для обліку навчальних занять та результатів навчальної діяльності для організації як інституційної так і індивідуальної форм навчання заклад використовує електронний розклад занять, електронний класний журнал/щоденники, використовуючи інформаційно-комунікаційну автоматизовану систему ТОВ «Татл технології» «Єдина школа».

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Змістове наповнення освітнього процесу відображається в календарно- тематичному плані з урахуванням усіх очікуваних результатів навчання, визначених освітньою програмою закладу загальної середньої освіти. Під час розроблення календарно-тематичного плану вчитель/учителька самостійно визначає послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність змісту в обраному підручнику та можливості учнів класу. У межах навчальних годин відповідно до освітньої програми пропонується виділити час на проведення навчально- пізнавальної практики, екскурсій. Вибір змісту і форм організації такої навчально-пізнавальної практики заклад освіти визначає самостійно.

Для побудови освітнього процесу з урахуванням навчальних можливостей і потреб учнів класу зберігається гнучкість календарно-тематичного плану протягом року й, за потреби, змінюються терміни опрацювання програмових тем відповідно до результатів засвоєння учнями навчального матеріалу. Водночас під час коригування календарно-тематичного плану передбачається можливість опанування програмовим матеріалом на кінець кожного циклу навчання відповідно до очікуваних результатів освітніх програм закладу освіти. Задля цього використовується резервний час програм, що передбачено Державним стандартом початкової освіти (пункт 26). Загалом, резервний час програм учитель/учителька використовує на власний розсуд, зокрема для удосконалення навчального досвіду учнів, дослідження навколишнього середовища, у якому мешкають діти, краєзнавчих розвідок, дослідницько- пізнавальних проєктів та екскурсій, у тому числі з ініціативи дітей, подолання виявлених у процесі формування оцінювання утруднень у навчальній діяльності школярів тощо.

Організаційне забезпечення виконання календарно-тематичного плану учитель здійснює під час поурочного планування. Плани уроків/занять є робочими матеріалами вчителя. Їх форму (текст, таблиця, схема тощо), структуру (відповідно до обраної учителем класифікації типів уроків), спосіб фіксації (на папері, на цифровому пристрої) учитель обирає на власний розсуд. Документ для вчителя є дієвим керівництвом до організації взаємодії учасників освітнього процесу задля досягнення очікуваних результатів навчання. У плані уроку/заняття визначається тема й мета уроку; послідовність навчальних завдань та організаційні форми їх опрацювання; навчальні завдання для індивідуальної/групової/фронтальної роботи учнів тощо.

Характерними ознаками запланованого комплексу навчальних завдань мають бути: відповідність навчальних завдань можливостям учня виконати його; дидактична доцільність і дозованість навчальних завдань; взаємопов'язаність і поступове нарощування складності навчальних завдань тощо.

Календарно-тематичне і поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних, поурочних планів, інших необхідних у професійній діяльності робочих матеріалів є індивідуальною справою вчителя. Під час планування організаційних форм роботи на уроці/занятті враховується, що в умовах компетентісно орієнтованого навчання посилюється значущість роботи з формування навичок самоорганізації і самонавчання, уміння виокремлювати серед потоку інформації тієї, яка цікавить найбільше, яка потрібна для виконання певного навчального завдання тощо.

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і

перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказ МОЗ України 25 вересня 2020 р. N 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за N 1111/35394).

Заклад освіти може обрати інші, крім уроку, форми організації освітнього процесу. Вибір має зумовлюватися дидактичною доцільністю, матеріально-технічною базою закладу, підготовкою вчителя та враховувати індивідуальні особливості учнів. Задля реалізації інтегративного підходу у змістовому забезпеченні освітнього процесу заклад загальної середньої освіти може по-різному комбінувати навчальний час в межах загальної кількості навчальних годин, визначених освітньою програмою. Фактичне виконання навчальної програми фіксується у Класному журналі.

На початку навчального року педагогами закладу передбачено проведення діагностування залишкових знань, що дозволить з'ясувати навченість учнів, а також допоможе визначити оптимальні умови для планування й організації подальшого освітнього процесу.

Спосіб діагностування залишкових результатів навчання вчитель обирає самостійно з урахуванням навчальних можливостей учнів класу, дидактичної доцільності навчального завдання та інформативності результатів його виконання для побудови розгортання програмового змісту з урахуванням готовності учнів опрацьовувати його. Результати діагностування призначаються для використання вчителем під час планування своєї діяльності, вони не підлягають оприлюдненню поза межами класу. Результати діагностування можуть бути використані для коригування календарно-тематичного плану вивчення предмета/інтегрованого курсу. Залежно від готовності здобувачів освіти оволодівати програмовим матеріалом учитель може внести такі зміни до календарно-тематичного плану: розширити (збільшити) тематичний блок «Повторення (за попередній рік)» для подолання виявлених утруднень і відповідно стиснути програмовий матеріал, який має вивчатися; продовжити опрацьовувати нові тематичні блоки, але перші 1-2-3 уроки (виділені на опрацювання теми) присвячувати повторенню тих тем попереднього класу, на яких базується вивчення нової теми тощо. Календарно-тематичний план протягом навчального року може змінюватися залежно від результатів навчального поступу учнів, тому документ може містити позначки, правки тощо.

Призначення календарно-тематичного плану: орієнтувати вчителя в послідовності розгортання програмового змісту, забезпечуючи при цьому цілісність і системність його опрацювання. Діагностування результатів навчання, зокрема діагностування залишкових результатів навчання на початку навчального року, є інструментом визначення цих орієнтирів.

Розділ VI Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання має розглядатися як процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання доцільно здійснювати з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання / взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Оцінювання учнів 8 – 9 класів у 2024-2025 навчальному році здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестації при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762 (зі змінами). Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

У випадках, що не зазначені у методичних рекомендаціях Міністерства освіти і науки України, рішення щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, приймає вчитель, керуючись правом на автономію у професійній діяльності. За потреби, це рішення погоджується з керівником закладу освіти. Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам), використовуючи безпосередню взаємодію чи ресурси інформаційно-комунікаційної автоматизованої системи ТОВ «Татл технології» «Єдина школа».

Розділ VII Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу базової середньої освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами. Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти (у разі його відсутності – на веб-сайті його засновника).